

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 18. november 2020

Betænkning

over

Forslag til lov om arbejdsgiveres adgang til at pålægge lønmodtagere test for covid-19 m.v.

[af beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Dispensation fra Folketingets forretningsorden

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 13, stk. 1, om, at der skal gå 30 dage fra lovforslagets fremsættelse, til det kan vedtages ved 3. behandling.

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 8 a, stk. 2, om, at der skal gå 2 dage fra offentliggørelsen af betænkningen, til lovforslaget kommer til 2. behandling, og fra bestemmelsen i § 13, stk. 1, således at 3. behandling kan finde sted tidligere end 2 dage efter 2. behandling.

2. Ændringsforslag

Der er stillet 9 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1-3 og 5-8. Beskæftigelsesministeren har stillet ændringsforslag nr. 4 og 9.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af beskæftigelsesministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (DF) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 1-8. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 9.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med ændringsforslag nr. 1-8. Såfremt ændringsforslag nr. 8 ikke vedtages, vil mindretallet stemme for ændringsforslag nr. 9.

Et *tredje mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med ændringsforslag nr. 4 og 8. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod ændringsforslag nr. 1 og 5. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 2,

3, 6 og 7. Såfremt ændringsforslag nr. 8 ikke vedtages, vil mindretallet stemme for ændringsforslag nr. 9.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (KF) vil redegøre for sin stillingtagen til lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de af ministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Et *femte mindretal* i udvalget (NB) vil redegøre for sin stillingtagen til lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 4-8. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1-3 og 9.

Et *sjette mindretal* i udvalget (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de af ministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Et *syvende mindretal* i udvalget (ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med ændringsforslag nr. 1-8. Såfremt ændringsforslag nr. 1-8 ikke vedtages, vil mindretallet stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Vestre

Danmark står fortsat i en meget alvorlig situation, og Danmark og Europa står midt i en anden bølge af smitte af covid-19. Danmarks vigtigste eksportmarkeder er ramt af en voldsom smitteudvikling og nye restriktioner, og det har store konsekvenser for en eksportnation som Danmark, som lever af at kunne sælge til resten af verden. Det er en

udvikling, som Venstres medlemmer af udvalget tager meget alvorligt.

For V er det afgørende, at vi gør, hvad vi kan for at holde aktiviteten i samfundet så høj som muligt og samtidig holde smitten nede. For det handler om danskernes sundhed. Derfor er der brug for redskaber til at sikre, at vi kan forebygge smitterisikoen og begrænse smitten og inddæmme den og samtidig sikre, at vi kan opretholde aktiviteten i samfundet. Det giver lovforslaget.

For V er det vigtigt, at i de tilfælde, en arbejdsgiver ønsker at få foretaget en test af medarbejdere, skal det selvfølgelig være sagligt begrundet i hensynet til at begrænse smitten eller i væsentlige driftsmæssige hensyn. V har derfor i udvalgsarbejdet ønsket at få klarlagt, i hvilke situationer en arbejdsgiver kan pålægge en ansat at blive testet, når det skal være sagligt begrundet i hensynet til at begrænse spredningen af smitte eller i væsentlige driftsmæssige hensyn.

V ser med tilfredshed, at udløbsdatoen for loven nu er rykket fra den 31. december 2021 til den 1. juli 2021.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget mener, at der i lyset af det stigende smittetryk med covid-19 og arbejdsmiljøet på danske virksomheder er behov for, at en arbejdsgiver, når det er sagligt begrundet, kan bede sine ansatte om at lade sig teste for covid-19. RV mener samtidig, at lovforslaget bør udløbe senest den 1. juli 2021, da smittetrykket forventes at falde igen hen over sommeren, og at der er tale om en vidtgående beføjelse til arbejdsgiver, som ikke bør gælde længere end højst nødvendigt.

Socialistisk Folkeparti

SF's medlemmer af udvalget konstaterer, at covid-19 medfører helt særlige situationer overalt i samfundet, herunder på arbejdsmarkedet. SF anerkender, at det er vigtigt, at holde produktion, økonomi og beskæftigelse i gang. Det er samtidig ekstremt vigtigt, at smittespredningen begrænses så meget som muligt. Test i forbindelse med arbejde kan medvirke til dette. SF noterer, at arbejdsmarkedets parter bakker op om lovforslaget, og at regeringen i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget har samarbejdet tæt med Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og Dansk Arbejdsgiverforening. SF mener dog, at der er behov for at klarlægge og sikre lønmodtagerens rettigheder i forhold til f.eks. selvisolation og test ved udsættelse for smitte, og SF vil følge op på dette spor. Desuden er det vigtigt for SF, at alle på arbejdspladserne, om nødvendigt, skal bidrage med at lade sig teste. Det gælder også selvstændige af enhver slags og vandrende arbejdstagere fra udlandet.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget mener, at der er god grund til at fokusere på at begrænse spredning af smitte med covid-19 på arbejdspladser. Det har været et overset område i flere måneder – se blot på situationen på slagterier, byggepladser og minkfarme.

Arbejdstilsynet blev hjemsendt, da covid-19 brød ud i foråret. Det var en fejl.

Ministeren har afvist forslag fra både Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og fra Enhedslisten om at styrke Arbejdstilsynets indsats på arbejdspladser. Det var en fejl.

Heldigvis har der de sidste uger været sat særlig fokus på smittefaren ved covid-19, når Arbejdstilsynet kører ud.

EL mener, at man bør stille spørgsmålstejn ved, om der er brug for en lov, der vil regulere et område, hvor arbejdsmarkedets parter normalt selv laver de nødvendige aftaler. Erfaringen fra foråret og sommeren 2020 viser også, at forhold omkring forebyggelse af smittespredning i mange virksomheder er løst inden for rammerne af overenskomster og faglige aftaler. Men ikke alle virksomheder har en tillidsrepræsentant, en arbejdsmiljørepræsentant eller et samarbejdsudvalg.

Med lovforslaget fraviges et vigtigt princip på arbejdsmarkedet om, at sygdom er et forhold mellem den enkelte ansatte og dennes læge – arbejdsgivere har efter gældende regler ikke ret til at få at vide, hvad den ansatte fejler, men alene, at den ansatte er syg. Derfor opfordrer EL til, at der foretages ændringer i nærværende lovudkast, så ansattes retssikkerhed styrkes, så ret og pligt kommer bedre i balance, og så ansatte får større indflydelse på, hvornår og hvordan test gennemføres og resultaterne bruges. På den baggrund har Enhedslisten stillet en række ændringsforslag.

Såfremt de stillede ændringsforslag bliver vedtaget, vil Enhedslisten til forslagens 3. behandling stille yderligere ændringsforslag med konsekvensændringer.

Der er en del uklarheder i lovudkastet, som uden tvivl kunne været undgået, hvis der var gennemført en normal høring blandt områdets parter. Enhedslisten støtter hensigten med den kommende lov, men mener, at der er behov for at gøre den kommende lov så klar og så forståelig som muligt. Endelig er det vigtigt, at den kommende lov kommer til at fungere inden for rammerne af en styrket forebyggende arbejdsmiljøindsats generelt.

Liberal Alliance

Liberal Alliance kan ikke støtte lovforslaget, da det efter gældende ret er muligt for arbejdsgiverne både gennem det fagretlige system og jf. helbredsoplysningsloven at pålægge deres medarbejdere at lade sig teste for covid-19. Derudover har ministeren ikke kunnet sandsynliggøre, at det rent faktisk er et problem, at virksomhederne ikke kan bede deres ansatte om at lade sig teste for covid-19. Der er altså tale om et stykke lovgivning, som retter sig mod et problem, som tilsyneladende ikke eksisterer, og som virksomhederne allerede i dag har mulighed for at aftale sig ud af, hvis det skulle opstå.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (DF og ALT):

Til § 1

- 1) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Arbejdsgivere, soloselvstændige og udstationerede selvstændige, der færdes på eller arbejder i virksomheden, er også omfattet af lovens bestemmelser om test.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.
[Arbejdsgivere, soloselvstændige og udstationerede selvstændige omfattes af lovens bestemmelser om test]

Til § 2

2) Efter stk. 1 indsættes som nye stykker:

»*Stk. 2.* En ansat har ret til at blive testet, hvis en eller flere ansatte på arbejdspladsen er smittet med covid-19 eller har været i kontakt med en person, der er smittet.

Stk. 3. En arbejdsgiver skal inden iværksættelse af test inddrage samarbejdsudvalget, tillidsrepræsentant eller arbejdsmiljørepræsentant i beslutningen, jf. dog stk. 2.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 4.
[Ansattes ret til at blive testet og krav om, at arbejdsgiver inden iværksættelse af test inddrager samarbejdsudvalget, tillidsrepræsentant eller arbejdsmiljørepræsentant i beslutningen]

3) I *stk. 2*, der bliver *stk. 4*, indsættes som *3. pkt.*:

»Hvis ingen af disse samarbejdsorganisationer findes på arbejdspladsen, skal den lokale fagforening, der dækker de ansattes arbejdsområde, orienteres før gennemførelse af testen.«

[Kravet om skriftlig information kan overføres til den lokale fagforening, der dækker de ansattes arbejdsområde]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

4) I *stk. 2* indsættes som *3. pkt.*:

»Arbejdsgiveren skal i overensstemmelse med gældende regler og aftaler høre samarbejdsudvalget.«

[Indsættelse af nyt punktum, så det tydeliggøres, at samarbejdsudvalget skal høres]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (DF, NB og ALT):

Til § 4

5) Som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* Såfremt der i forlængelse af test er behov for, at den ansatte går i selvisolation, betaler virksomheden den ansattes løn under sygdom/selvisolation.«

[Krav om, at arbejdsgiver betaler den ansattes løn under eventuel selvisolation som følge af covid-19]

Til § 5

6) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Ansatte, der af fysiske eller psykiske grunde ikke kan klare en test, kan undtages herfra ved at fremlægge en lægeerklæring.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.
[Ansatte kan på grund af særlige omstændigheder undtages fra test]

Til § 6

7) Som *stk. 2* og *3* indsættes:

»*Stk. 2.* Sager om de i stk. 1 nævnte godtgørelser kan behandles fagretligt, såfremt virksomheden er omfattet af en overenskomst.

Stk. 3. En positiv covid-19-test kan ikke i sig selv være afskedigelsesgrund eller på anden måde forringe den ansattes løn- og ansættelsesvilkår.«

[Krav om, at sager om godtgørelse til den ansatte kan behandles fagretligt, og indsættelse af bestemmelse om, at en positiv covid-19-test ikke kan føre til afskedigelse eller anden forringelse af løn- og ansættelsesforhold]

Til § 10

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (DF, SF, NB og ALT):

8) Datoen »31. december 2021« ændres til: »31. marts 2021«.

[Ændring af dato for lovforslagets solnedgangsklausul]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, RV, KF og LA):

9) Datoen »31. december 2021« ændres til: »1. juli 2021«.
[Ændring af dato for lovforslagets solnedgangsklausul]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget vil medføre, at arbejdsgivere, soloselvstændige og udstationerede selvstændige, der færdes på eller arbejder i virksomheden også bliver omfattet af lovens bestemmelser om krav om covid-19-test.

Til nr. 2

Ændringsforslaget medfører, at ansatte har ret til at blive testet, hvis en eller flere ansatte på arbejdspladsen er smittet med covid-19 eller har været i kontakt med en person, der er smittet.

Desuden medfører ændringsforslaget, at en arbejdsgiver inden iværksættelse af covid-19-test skal inddrage samarbejdsudvalget, tillidsrepræsentant eller arbejdsmiljørepræsentant i beslutningen, såfremt disse findes på arbejdspladsen.

Til nr. 3

Ændringsforslaget medfører, at når en arbejdsgiver skriftligt informerer en ansat om, at denne pålægges at blive testet for covid-19, så skal informationen, såfremt der ikke er et samarbejdsudvalg eller en arbejdsmiljørepræsentant på arbejdspladsen, før testen gennemføres, tilgå den lokale fagforening, der dækker den ansattes arbejdsområde.

Til nr. 4

Med ændringsforslaget vil det mere udtrykkeligt fremgå af lovforslaget, at arbejdsgiver i overensstemmelse med gæl-

dende regler og aftaler skal høre samarbejdsudvalget. Det vil dermed præcisere og tydeliggøre gældende ret, hvor der bl.a. kan henvises til samarbejdsaftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Fagbevægelsens Hovedorganisation, herunder at inddragelse af samarbejdsudvalget skal ske på et så tidligt tidspunkt som muligt, jf. side 11 i samarbejdsaftalen.

Til nr. 5

Ændringsforslaget medfører, at såfremt der i forlængelse af en test er behov for, at den ansatte går i selvisolation, skal virksomheden betale den ansattes løn under sygdom/selvisolation.

Til nr. 6

Ændringsforslaget medfører, at medarbejdere, der af fysiske eller psykiske grunde ikke kan klare en test, kan undtages fra at få foretaget en test for covid-19 ved at fremlægge en lægeerklæring.

Til nr. 7

Ændringsforslaget medfører, at sager om de i loven nævnte godtgørelser til den ansatte kan behandles fagretligt, såfremt virksomheden er omfattet af en overenskomst, ligesom ændringsforslaget fastsætter, at en positiv test ikke i sig selv kan være afskedigungsgrund eller på anden måde forringe den ansattes løn- og ansættelsesvilkår.

Til nr. 8

Ændringsforslaget vil medføre, at solnedgangsklausulen rykkes til den 31. marts 2021.

Til nr. 9

Med ændringsforslaget foreslås det at ændre datoen for lovforslagets udløbsklausul (solnedgangsklausul), således at de regler, der gennemføres med lovforslaget, automatisk ophæves den 1. juli 2021, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge reglernes gyldighedsperiode.

Bjørn Brandenborg (S) Bjarne Laustsen (S) fmd. Jan Johansen (S) Jens Joel (S) Jeppe Bruus (S) Kasper Sand Kjær (S)

Leif Lahn Jensen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Samira Nawa (RV) Kathrine Olldag (RV) Karsten Hønge (SF)

Halime Oguz (SF) Jette Gottlieb (EL) Victoria Velasquez (EL) Christian Juhl (EL) Torsten Gejl (ALT) Hans Andersen (V)

Anne Honoré Østergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Morten Dahlin (V) nfmd. Anni Matthiesen (V) Ulla Tørnæs (V)

Bent Bøgsted (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Naser Khader (KF) Birgitte Bergman (KF)

Lars Boje Mathiesen (NB) Alex Vanopslagh (LA)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 12. november 2020 og var til 1. behandling den 12. november 2020. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget er ikke forinden fremsættelsen sendt i høring. Under hensyn til at lovforslaget hastebehandles, er lovforslaget heller ikke sendt i høring samtidig med fremsættelsen.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Samråd

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 2 samrådspørgsmål til beskæftigelsesministeren til mundtlig besvarelse, som ministeren har besvaret i et lukket samråd den 16. november 2020.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 28 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Socialdemokratiet (S)	48	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1

Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4
Nye Borgerlige (NB)	4		